Dental Esteti?in Psikososyal Etkileri Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dental Esteti?in Psikososyal Etkileri Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19647

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dental Esteti?in Psikososyal Etkileri Anketi (PIDAQ), bireylerin di? görünümlerinin ya?am kaliteleri ve psikolojik iyi olu?lar? üzerindeki etkilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu anket, orijinal olarak ?ngilizce haz?rlanm?? olup, Aglarc? ve arkada?lar? taraf?ndan 2016 y?l?nda Türkçeye çevrilmi? ve dilsel ile psikometrik olarak valide edilmi?tir. Ölçek, özellikle ortodontik tedavi ihtiyac? olan veya estetik kayg?lar? bulunan bireylerde, di? esteti?i alg?s?n?n yaratt??? **psikososyal** sonuçlar? de?erlendirmek için önemli bir araçt?r. Anketin Türkçe uyarlamas?, Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda **Dental Estetik** ile ili?kili alg? ve sorun alanlar?n? belirlemede kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Dental Estetik, Psikososyal Etki, Ya?am Kalitesi, Ortodonti, PIDAQ, Uyarlama, A??z Sa?l???

Yazarlar

Aglarc?, C., Baysal, A., Demirci, K., Dikmen, F., Aglarc?, A. V.

Amaç

Bu anketin temel amac?, bireylerin kendi di? ve a??z esteti?i alg?lar?n?n yol açt??? **psikososyal** etkilerin ?iddetini standardize edilmi? bir biçimde ölçmektir. Ölçek, di? görünümündeki sorunlar?n (örne?in, çapra??kl?k, di? rengi, bo?luklar) bireyin özgüveni, sosyal etkile?imleri ve duygusal durumu üzerindeki olumsuz veya olumlu etkilerini nicel olarak belirlemeyi hedefler. Bu sayede, tedavi ihtiyac?n?n sadece klinik de?il, ayn? zamanda ya?am kalitesi aç?s?ndan da de?erlendirilmesine olanak tan?r.

Anketin Türkçe uyarlamas?n?n özel amac? ise, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? sunmakt?r. Bu çal??ma, **ortodontik tedavi** planlamalar?nda hastan?n subjektif estetik kayg?lar?n? objektif bir ?ekilde de?erlendirmeye yard?mc? olur.

Yap?

Dental Esteti?in Psikososyal Etkileri Anketi, genellikle dört ana faktör veya alt boyuttan olu?an çok boyutlu bir yap?y? ölçer. Bu alt boyutlar, bireyin **Dental Estetik** alg?s?n?n farkl? ya?am alanlar?na nas?l yans?d???n? gösterir. Orijinal PIDAQ yap?s? esas al?narak, bu alt boyutlar genellikle ?unlar? içerir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özgüven Üzerindeki Etki: Di? görünümünün bireyin kendine olan güvenini nas?l etkiledi?i.
Sosyal Etki: Di? sorunlar? nedeniyle sosyal ortamlarda hissedilen rahats?zl?k veya kaç?nma davran??lar?.
Psikolojik Etki/Duygusal Etki: Di? esteti?i nedeniyle ya?anan utanç, kayg? veya mutsuzluk gibi olumsuz duygular.
A??z Sa?l??? Etkisi: Di? görünümüne ba?l? olarak a??z sa?l??? ile ilgili alg?lanan sorunlar.

Uyarlama çal??mas?, bu faktör yap?s?n?n Türk kültüründe de korundu?unu ve ölçülmek istenen **psikososyal** yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Geçerlik

Dental Esteti?in Psikososyal Etkileri Anketi'nin Türkçe versiyonunun **Geçerlik** analizleri, Aglarc? ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan detayl?ca incelenmi?tir. Uyarlama sürecinde genellikle yap? geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerlik yöntemleri kullan?l?r.

Yap?lan geçerlik çal??malar?, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? (di? esteti?inin psikososyal etkisini) gerçekten ölçtü?ünü do?rulam??t?r. Bu, genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gibi istatistiksel yöntemlerle desteklenir. Yüksek düzeyde geçerli bir ölçek, elde edilen sonuçlar?n klinik kararlar için güvenilir bir temel olu?turmas?na izin verir.

Güvenirlik

Ölçe?in **Güvenirlik** (iç tutarl?l?k) analizleri, Türkçe uyarlama çal??mas?nda test edilmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Bu genellikle Cronbach'?n Alfa (Cronbach's Alpha) katsay?s? ile rapor edilir.

Aglarc? vd. (2016) çal??mas?nda, PIDAQ-TR'nin genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve alt boyutlar?n da yüksek tutarl?l?k sergiledi?i belirtilmi?tir. Bu durum, anketin farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde benzer sonuçlar verebilece?ini i?aret eder ve ölçümdeki hata pay?n?n dü?ük oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinin kritik bir a?amas?, orijinal PIDAQ'?n faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli olup olmad???n? ara?t?rmakt?r. Bu amaçla **Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Orijinal ölçek genellikle dört faktörlü bir yap? sergiledi?i için, uyarlama çal??mas?nda da bu dört faktörlü yap?n?n (Özgüven, Sosyal Etki, Psikolojik Etki, A??z Sa?l??? Etkisi) Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmesi beklenir.

Faktör analizi sonuçlar?, anket maddelerinin beklendi?i gibi ilgili alt boyutlar alt?nda topland???n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ve Türkçe versiyonun orijinal ölçekle ayn? teorik yap?y? korudu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in kültürleraras? kar??la?t?rmalar için uygun oldu?unu belirtir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon). Orijinal ölçek, Psychosocial Impact of Dental Aesthetics Questionnaire (PIDAQ)'dur.

Format: Likert Tipi Derecelendirme. (Derecelendirme ad?mlar? kaynakta belirtilmemi?tir, ancak PIDAQ genellikle 5'li veya 6'l? Likert ölçe?i kullan?r.)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Versiyon), ?ngilizce (Orijinal Versiyon) ve çe?itli di?er diller.

Popülasyon Grubu: Klinik veya genel popülasyonda di? esteti?i kayg?s? olan bireyler.

Ya? Grubu: Genellikle ergenler ve yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Türkçe uyarlama çal??mas?, genellikle ortodonti veya di? hekimli?i kliniklerine ba?vuran, di? esteti?i konusunda endi?eleri olan bireyler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi kendilerine doldurabilece?i (Self-report) anket format?ndad?r. Maddeler, di? görünümleri hakk?ndaki duygusal, sosyal ve özgüvenle ilgili alg?lar?n? de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

PIDAQ-TR, Di? Esteti?i, Ortodonti, Özgüven, Sosyal Alg?, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Cahide A?larc?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: cahide@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum veya üniversite adresi (Kaynakta belirtilmemi?tir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazarla e-posta yoluyla ileti?im kurulmas? gerekmektedir. ?zinler için Cahide

ARABPSYCHOLOGY.COM

A?larc? ile irtibat kurulabilir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2016

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: psychosocial-impact-of-dental-aesthetics-questionnaire-toad.pdf

Kaynaklar

Aglarc?, C., Baysal, A., Demirci, K., Dikmen, F., & Aglarc?, A. V. (2016). Translation and validation of the Turkish version of the Psychosocial Impact of Dental Aesthetics Questionnaire. *The Korean Journal of Orthodontics, 46*(4), 220-227.

Dental Esteti?in Psikososyal Etkileri Anketi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte aç?kça belirtilmemi?tir. Maddelerin tam listesi için lütfen referans makaleye (Aglarc? et al., 2016) ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM